

Vaega Soifua Maloloina ole Mafaufau o Tagata Matutua

Schizophrenia Samoan

Ole a le Schizophrenia?

O vaiga muamua ole schizophrenia e masani ona tatou le mautonu ai, e matua faateia foi tatou, i suiga ole amio a lē ua gasegase. E matuai faigata tele i aiga o lē ua iai auga ole nei gasegase ole schizophrenia ona feagai ma lenei ma'i ona o loo latou manatua pea amioga a lē ua aafia i taimi a'o le'i gasegase. Ole faafuseia ona aafia i auga matuia ole nei mai e taua ole la'asaga "acute" lea ole schizophrenia. Ole "Psychosis," ose vaiga masani ile gasegase lenei ole schizophrenia, ole tulaga lea ua afaina ai le mafaufau ma ua ia vaia ni meafaitino e le o iai i lea lava taimi, ma ua iai foi ma auga e pei ole le fiafia e mafuta ma tagata, ua ese lava lana tautala, o ona mafaufauga ma lana amio.

O Auga Tetele

Ua femoumouai la latou vaai ile siosiomaga moni: O tagata ua gasegase ile schizophrenia ua ese lava la latou vaai i mea faitino ole lalolagi ma e ese mai lava lea ile lalolagi o loo iloa ma vaaia e tagata o loo latou mau faatasi. O le nofo ai la ise lalolagi e tumu i vaiga le moni e lagona ai lava le fefe, atuatuvale ma le mautonu ole tagata ua maua ile gasegase ole schizophrenia.

Ua iai vaiga ma faalagona e le fetaui ma le mea moni: O vaiga nei e taua o Hallucinations ua maua ai i latou ua gasegase ile schizophrenia. O vaiga nei e leai ma se fesootaiga ma le mea moni o loo iai le siosiomaga. E ui ina tulai mai nei vaiga le moni i --- leo e faalogoina, vaiga, ole lagona ose pai atu ose tasi, lagona ole tofo ma le sosogi i manogi eseese, -- ole lagona lava o leo eseese e le o lagona e isi tagata ile vaiga taatele.

Ua iai ona talitonuga le moni: O le tulaga lenei o delusions o talitonuga le moni ia. Ose faataitaiga, o tagata e maua i auga ole soona atuatuvale / paranoid (*e tusa male tasi-vagetolu o tagata ua maua ile schizophrenia*) e masani ona talitonu latou ua faavalea, soona faalavelavea, pe ua faaona (poison) latou e nisi. E iai foi ma nisi talitonuga le moni e pei ole faapea lava o latou oni tagata tautaua, poo ni tagata taua faapolokiki.

Ua le mafai ona faasolo sa'o

mafaufauga: Ole gasegase ole schizophrenia e masani ona aafia ai le mafai e le tagata ona "mafaufau sa'o". E sau ma mou atu mafaufauga; e ono le mafai e le tagata ona faatulaga tonu ona manatu ma ua tosina gofie lona mafaufau i mea eseese e tutupu ane.

Lagona faaali: A le soona maualuga ua soona maualalo lagona e faaali e le tagata gasegase ile schizophrenia ma e le taitai ona talafeagai ona lagona faaali ma se mea o tupu.

Mafuaaga ole Schizophrenia

E leai se mafuaaga numera tasi ole schizophrenia ua faamaonia. Ole tele o faama'i, e pei ole ma'i fatu, e mafua mai ise tuuifaatasiga o mafuaaga faaletoto, amioga ma isi lava mea; ma e ono faapea foi mafuaaga ole gasegase ole schizophrenia.

Suesuega o Mafuaaga

E taua tele le faatino o duesuega ina ia mautinoa lelei e lē mafua gasegase tuga ole mafaufau e pei ole *psychosis* ona o nisi gasegase faaletino. Ole ala lea e tatau ai ona faatino se duesuega o lou tala faasolopito faalesofua maloloina, ma e tatau ai ona fai se duesuega faaletino ma ni duesuega ile fale su'e toto ina ia taatia ese ai nisi mafuaaga o auga ae lei faamaonia se tagata ua gasegase ile schizophrenia. Ose duesuega lelei e aofia ai le tala faasolopito o

auga – O ana fea na amata ai, ole umi talu ona lagona, ole matuia o ia lagona, sa lagona muamua ia auga, afaia sa lagona muamua, sa togafiti, o a togafitiga sa faatino. Ona e iai vailaau e tatou te faaaoga soo mo nisi ma'i e tutusa auga ma le schizophrenia, o lea e su'e ai foi le toto ma le feau vai ile fale su'etoto pe o iai ia vailaau i lou tino. E fesili ane fo'i le foma'i pe iai mafaufauga ole tagata ma'i ile pule ile ola ma le oti.

E fesiligia foi pe iai nisi tagata o le aiga sa maua ile schizophrenia ma pe sa togafiti, o a togafiti sa faatino ma o a foi togafiti na aoga ile gasegase.

O ou Aia Tatau

E tele ou aia tatau pe a avea oe ma gasegase ale vaega o soifua maloloina ole mafaufaufau. O nisi o ia aia tatau e aofia ai le aia tatau e faatino ai le auauanaga mo oe ise tulaga aloaia ma le talafeagai; ole aia tatau e maua ai vailaau ma faatino ai le auauanaga ise taimi talafeagai; ole aia tatau e te maua ai faamatalaga e uiga ini aafiaga e maua mai i vailaau o lo'o e faaaogaina ma pe iai nisi vailaau e mafai ona e faaaogaina.

Filifiliga o Togafitiga

E faalagolago lava le filifiliga o togafitiga ile iuga o suesuega o mafuaaga. E tele ni ituaiga vailaau e fesoasoani i lou gasegase

ma e aoga le talanoa ise tagata e malamalamala lelei ile nei gasegase ina ia mafai ai ona suia lau vaai ile nei gasegase ma e iloa ai foi auala e mafai ai ona pulea lenei gasegase.

Ua iai vailaau fou e tetee atu ai faama'i ole mafaufaufau (antipsychotic) e pei ole risperidone (Risperdal) ma le olanzapine (Zyprexa), o vailaau fou nei e saogalemu atu nai lo vailaau tuai ia e pei ole (clozapine), ma ua maitauina foi e talia lelei e tino o tagata. Ose vaega taua tele ole togafititia ole nei faama'i, ma fesoasoani ai ile aiga ma le aiga potopoto, le aoaoina lelei ole gasegase ma lona aiga ile nei ma'i ole schizophrenia, o ona auga, ma vailaau e togafiti ai.

Ia tuu pea i ou manatu togafitiga ma fofo faaSamoa / faaletapuaiga, e pei ole ola tatalo, poo nisi lava fofō faaleaganuu e faatino faatasii ma togafitiga e ala i vailaau ma faatalatalanoaga.

Schizophrenia ma lau Aganuu

Afaia e iai se auala faaSamoa e maua ai se malamalamaga ile schizophrenia e ese mai faamatalaga o tuuina atu ile pepa lenai o faamatalaga, faamolemole ta'u ane i lau foma'i, teine tausi soifua, poo le o loo vaaia lau mataupu faalesoifua maloloina ina ia matou iloa ai poo le silasila a Samoa i vaaiga lē moni (hallucinations), a'o ai fo'i ni taulasea Samoa o loo tou mau faatasii

ile atunuui nei, atoa ai ma ni togafitiga faaSamoa / faaletapuaiga o loo iai.

A manaomia se faaliliu upu e te fesoottai manino atu ai ile fomai ona e talosaga lea i lē o loo vaaia lau mataupu faalesoifua maloloina ina ai aumai se faaliliu upu e aunoa mase totogi ete faaaogina.

Mo nisi faamatalaga e uiga ile schizophrenia, faafesootai se vaega o soifua maloloina ole mafaufaufau o latalata ane ia te oe, pe valaau sa'o i le o loo vaaia au mataupu faalesoifua maloloina.